

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Személyiséglélektan						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. János Réka, adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	drd. Marschalkó Eszter Enikő						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alap (Fő) kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					70 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					27
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70				
3.8 A félév össz-óraszama	126				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. A pszichológia tárgykörébe tartozó alapfogalmakkal való műveletvégzés</p> <p>C3. A pszichológiában előforduló problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus felmérése</p> <p>C4. A személy, csoport és szervezet pszichológiai felmérése</p>
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés • Hatékony munkavégzési eljárások alkalmazása különböző hierarchikus szinteken működő, multidiszciplináris csoportokban • A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön) értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az általános és szakterülethez tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek ismerete és megértése; ezeknek megfelelő használata a szakmai közlésben • Az alapismereteknek az általános területhez tartozó különböző típusú fogalmak, helyzetek, folyamatok, tervek, stb. megmagyarázására és értelmezésére való használata
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A sajátosan a pszichológia, általánosan pedig a társadalomtudományok tárgykörébe tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek szakmai közlés során történő megfelelő használata • Pszichológiai jelenségek magyarázata és értelmezése, a területhez tartozó fogalmak és alapvető elméletek megfelelő használata által • A pszichológia tudományára jellemző alapvonások, főbb paradigmák és módszertani irányzatok leírása • Az információk minőségének értékelése és a használt fogalmaknak terület, kiterjesztés és meghatározás, illetve a kontextus igényeinek megfelelő hierarchizálása • A tények és elméletek magyarázata és értelmezése, a területre jellemző alapismeretek, valamint az egyéni módon szerzett információk és megfigyelések révén • A pszichológiában ismert főbb elméleti megközelítések (viselkedéses, biológiai, kognitív, evolúciós, humanisztikus, pszichodinamikus és társadalmi-kulturális) összehasonlító elemzése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
-------------	----------------------	--------------

1. Bevezetés a személyiségpszichológia kérdéskörébe. A személyiségpszichológia kísérleti és a klinikai megközelítése	bemutató, problematizálás, szintézis	
2. A személyiségpszichológia korrelációs megközelítése.	bemutató, problematizálás, szintézis	
3. A személyiség mérési folyamatának módszerei, eszközei és pszichometriás jellegzetességei	bemutató, problematizálás, szintézis	
4. A személyiség főbb összetevői: a vonások és a legfontosabb vonásméletek	bemutató, problematizálás, szintézis	
5. A személyiség főbb összetevői: a kognitív összetevő és a legfontosabb kognitív elméletek	bemutató, problematizálás, szintézis	
6. A személyiség főbb összetevői: a motivációs összetevő és a főbb motivációs modellek	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
7. A genetikai örökség és az evolúció szerepe a személyiség fejlődésében	bemutató, problematizálás, szintézis	
8. A személyiség fejlődésének szakaszai	bemutató, problematizálás, szintézis	
9. A személyiség fejlődése a legújabb hosszmetzeti kutatások eredményeinek fényében	bemutató, szintézis	
10. A tudattalan klasszikus és modern megközelítései	bemutató, problematizálás, szintézis	
11. Self- és self-folyamatok	bemutató, problematizálás, szintézis	
12. Az érzelmi folyamatok és a személyiség környezethez való alkalmazkodása	bemutató, problematizálás, szintézis	
13. A személyiség maladaptív működése: magyarázatok és módosíthatóság	bemutató, problematizálás, szintézis	
14. A modern személyiségmodellek szintézise	Szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
<p>Könyvészet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ashton, M.C. (2007). <i>Individual Differences and Personality</i>. Burlington: Elsevier Academic Press. • Carver, Ch.S. și Scheier, Ml. F. (2003). <i>Személyiségpszichológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó • Mirnics Zs. (2006). <i>A személyiség építőkövei. Típus-, vonás- és biológiai elméletek</i>. Bölcsész konzorcium Kiadó • Monte, C.F. (1999). <i>Beneath the Mask. An Introduction to Theories of Personality</i>. Sixth Edition. Harcourt Brace College Publishers • Nguyen Luu, L. A. & Fülöp M. (2003). <i>Kultúra és pszichológia</i>. Osiris, Budapest • Oatley, K., Jenkins, J.M (2001). <i>Érzelmek</i>, Osiris, Budapest • Pervin, L.A. (Ed.) (2003). <i>The Science of Personality</i>. Second Edition. Oxford University Press • Szakács F. și Kulcsár Zs. (Eds.) (2001). <i>Személyiségelméletek</i>. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest 		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

1. Klasszikus és modern személyiség lélektani vizsgálatok	bemutató, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
2. A személyiség lélektan klasszikus korrelációs vizsgálatai	bemutató, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
3. A személyiség mérésének főbb módszerei: kérdőívek, projektív próbák	fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
4. Személyiség patológiák: szkizoid, paranoid, antiszociális személyiség,	bemutató, beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
5. Személyiség patológiák: borderline, nárcisztikus, függő személyiség	Beszélgetés, bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni tevékenységek, ismeretek szintézise	
6. A személyiség szerepe a társas kapcsolatokban mutatott viselkedés, elégedettség alakításában: barátság, párkapcsolati jellemzők	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
7. A teljesítmény korrelátumai: kognitív versus motivációs tényezők szerepe	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
8. A nemi különbségek által meghatározott személyiség vonások: az emocionalitás szerepe	bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
9. A pszichoszociális krízisek szerepe az adaptív-maladaptív viselkedéseket meghatározó vonások alakításában: szerhasználat, élettartam, szív-érrendszeri megbetegedések	bemutató, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
10. A személyiség fejlődését tárgyaló legújabb hosszmetzeti vizsgálatok eredményei	beszélgetés, egyéni és csoportos	

	tevékenységek, irányított felfedezés	
11. Az énvédő mechanizmusok szerepe a személyiség megnyilvánulásában	bemutató, egyéni tevékenységek, irányított felfedezés	
12. Az érzelem szabályozás folyamatainak kulturális vonatkozásai	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	
13. A személyiség maladaptív működése: a társas információ feldolgozási modell	bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek	
14. Összefoglaló, tételsor megbeszélése	bemutató, ismeretek szintézise	

Könyvészet

- Ashton, M.C. (2007). *Individual Differences and Personality*. Burlington: Elsevier Academic Press.
- Bleidorn, W., Kandler, C., Riemann, R., Angleitner, A. (2009). Patterns and Sources of Adult Personality Development: Growth Curve Analyses of the NEO PI-R Scales in a Longitudinal Twin Study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97, 1, 142-155
- Carver, Ch.S. și Scheier, M. F. (2003). *Személyiségpszichológia*. Budapest, Osiris Kiadó
- Conway, M. A. and Holmes, A. (2004), Psychosocial Stages and the Accessibility of Autobiographical Memories Across the Life Cycle. *Journal of Personality*, 72: 461–480.
- Dodge, K. A. (2010). Social information processing as Mediators of the Interaction between Genetic Factors and Life Experiences in the Development of Aggressive Behavior In: M. Mikulincer & P.R. Shaver (Eds.), *Understanding and reducing aggression, violence, and their consequences*. Washington, DC: American Psychological Association
- Drapeau, M., Thompson, K., Petraglia, J., Thygesen, K.L, Lecours, S. (2011). Defense Mechanisms and Gender: An Examination of Two Models of Defensive Functioning Derived from the Defense Style Questionnaire. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 11, 1, 149-155
- Lombardo G. P., Foschi R. (2003). "The Concept of Personality between 19th Century France and 20th Century American Psychology". *History of Psychology*, 6, 2, 133–142.
- Mirnic Zs. (2006). *A személyiség építőkövei. Típus-, vonás- és biológiai elméletek*. Bölcsész konzorcium Kiadó
- Monte, C.F. (1999). *Beneath the Mask. An Introduction to Theories of Personality*. Sixth Edition. Harcourt Brace College Publishers
- Matsumoto, D., Nakagawa, S., Yoo, S.H. (2008). Attitudes and Social Control. Culture, Emotion Regulation and Adjustment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 6, 925–937.
- McAdams, D.P., Olson, B.D. (2010). Personality Development: Continuity and Change Over the Life Course. *Annual Review of Psychology*, 61, 517-542.
- Nguyen Luu, L. A. & Fülöp M. (2003). *Kultúra és pszichológia*. Osiris, Budapest
- Oatley, K., Jenkins, J.M (2001). *Érzelmek*, Osiris, Budapest
- Pervin, L.A. (Ed.) (2003). *The Science of Personality*. Second Edition. Oxford University Press
- Szakács F. și Kulcsár Zs. (Eds.) (2001). *Személyiségelméletek*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.ncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Írásbeli vizsga	50%
	Időszakos felmérés	Zárthelyi dolgozat	20%
10.5 Szeminárium / Labor	Év közbeni felmérés	Elméleti dolgozat	10%
	Év közbeni felmérés	Gyakorlati feladat: felmérés	20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A félév végi sikeres írásbeli vizsga (záró felmérés, 50%) előfeltétele a végső jegy **kiszámításának**, a szemináriumi és év közbeni tevékenységek beszámítása érdekében a hallgatónak az írásbeli vizsgán **min. 5-ös** átmenő jegyet kell elérnie.

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató **vizsgáról való kizárását** vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). **A távoktatásos hallgatók kontaktórákon való részvétele kötelező, ez a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.**

A gyakorlati dolgozat(ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2018.02.04.

dr. János Réka, adjunktus

drd. Marschalkó Eszter Enikő, tanársegéd

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2018.04.09.

dr. Batiz Enikő, Adjunktus

